

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Ursache Petru

judcători

Toma Nadejda

Nicolaev Ghenadie

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului Moraru Nicolae, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Moraru Nicolae Nicolae, născut la 26.04.1997, originar din r.Leova, s. Hîrtop, domiciliat r. Leova, s. Troian.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. Prima instanță: 06.03.2013 – 18.07.2014,*
- 2. Instanța de apel: 20.08.2014 – 11.11.2014,*
- 3. Instanța de recurs: 04.02.2015 – 18.03.2015.*

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 18 iulie 2014, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală potrivit prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, Moraru Nicolae Nicolae a fost condamnat în baza art. 186 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni.

În baza art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, pe un termen de probă de 5 (cinci) ani, obligându-l ca în acest termen să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organelor ce pun în executare sentința.

Măsură preventivă prin sentința menționată în privința inculpatului nu a fost aplicată.

Acțiunea civilă înaintată de către partea civilă Matei Nicolae a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, inculpatul Moraru Nicolae la data de 18 ianuarie 2013 aproximativ la orele 00.03, aflându-se în mun. Chișinău str. Grădinilor, 23, și avînd scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin culegere de chei a deschis portbagajul automobilului de model „Audi A 4” cu nr.î. C NL 079, care era parcat pe adresa sus-indicată și care aparținea cetățeanului Matei Nicolai, de unde a sustras un suport de model „Welbone” pentru înregistrare video la preț de 3 000 lei; un suport pentru rigla foto la preț de 3 500 lei; un suport în formă de riglă pentru aparate foto la preț de 5 000 lei; doua suporturi pentru lumini la preț de 3 000 lei; un suport pentru camera video la preț de 2 700 lei; un suport pentru aparatură video la prețul de 1 500 lei; o anvelopă la preț de 500 lei; o jantă din titan la preț de 1 500 lei; o undiță de pescuit de culoare roșie la preț de 250 lei; doua cricuri mecanice la preț de 200 lei; un bec led la preț de 800 lei, cauzându-i părții vătămate Matei Nicolai o pagubă materială considerabilă în sumă de 21950 lei.

Instanța de fond a încadrat acțiunile inculpatului Moraru Nicolae în baza art. 186 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal „*furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în alt loc pentru depozitare, cu cauzare de daune în proporții considerabile*”.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Botezatu Gheorghe în interesele părții civile Matei Nicolae și de către inculpat și avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului Moraru Nicolae.

3.1. Prin apelul declarat avocatul Botezatu Gheorghe în interesele părții civile Matei Nicolae a solicitat casarea parțială a sentinței în latura civilă cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea în beneficiul lui Matei Nicolae în mod solidar de la inculpatul Moraru Nicolae, precum și de la părinții acestuia Moraru Elena și Moraru Nicolae a sumei de 21600 lei în calitate de prejudiciu material și 5000 lei în calitate de cheltuieli pentru asistență juridică.

În motivarea apelului avocatul Botezatu Gheorghe a indicat că sentința pronunțată în latura civilă este neîntemeiată, deoarece la materialele dosarului au fost anexate suficiente probe care confirmă suma prejudiciului cauzat, și anume, valoarea de piață a bunurilor sustrase, precum și probe care confirmă cheltuielile părții civile pentru asistența juridică în legătură cu examinarea cauzei.

În susținerea apelului declarat avocatul a mai indicat că inculpatul a recunoscut vinovăția sa integral, de aceea, în opinia avocatului, instanța de fond a comis o eroare de drept, lăsând soluționarea acțiunii civile în ordinea procedurii civile.

3.2. De asemenea în apelul declarat inculpatul și avocatul Zadorojnîi Andrei au solicitat casarea parțială a sentinței și în partea stabilirii pedepsei, solicitând micșorarea *duratei termenului de probă*, precum și excluderea *obligației de a nu schimba domiciliul fără permisiunea organelor competente*, deoarece se află permanent sub supravegherea părinților pe întregul termen de probă stabilit de instanța de judecată. Astfel, au insistat asupra pronunțării unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanță, prin care inculpatului Moraru Nicolae să-i fie suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoare pe un termen de probă de 1 (un) an, obligându-l ca până la atingerea majoratului să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organelor ce pun în executare sentința.

În susținerea apelului declarat inculpatul și avocatul au indicat că pedeapsa stabilită inculpatului este una prea aspră, iar aplicarea acesteia n-a fost motivată de către instanța de judecată, deoarece nu s-a ținut cont de existența circumstanțelor atenuante, de gravitatea infracțiunii, de motivul acesteia, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită de către inculpat în timpul minoratului, că inculpatul în cadrul ședinței de judecată a recunoscut vinovăția integral, s-a căit sincer de cele săvârșite, anterior nu a fost condamnat, iar instanța nu a stabilit în speță existența circumstanțelor agravante. Totodată în apelul depus avocatul a indicat că instanța corect a ajuns la concluzia de a-i stabili pedeapsă inculpatului fără a-l izola de societate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2014, apelurile declarate de avocatul Botezatu Gheorghe în interesele părții civile Matei Nicolae și de către inculpat și avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului Moraru Nicolae au fost admise. Sentința a fost casată în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, fiind adoptată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, conform căreia :

- inculpatul Moraru Nicolae a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal și cu aplicarea prevederilor art. 70 și 79 Cod penal i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni.

În baza art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, pe un termen de probă de 3 (trei) ani, obligându-l ca în acest termen să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organelor ce pun în executare sentința.

Acțiunea civilă a fost admisă și s-a dispus încasarea din contul inculpatului Moraru Nicolae și reprezentantul legal al acestuia Moraru Elena în beneficiul părții civile Matei Nicolae prejudiciul material în sumă de 21600 lei și cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 5000 lei, iar în total suma de 26600 lei, în rest dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că instanța de fond corect a stabilit termenul pedepsei cu închisoare inculpatului, dispunând suspendarea executării acesteia pentru un termen de probă, însă a stabilit neîntemeiat o durată prea mare a acestui termen și anume de 5 ani.

Instanța de apel a constatat, că instanța de fond la pronunțarea sentinței corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, ajungând în mod întemeiat la concluzia că inculpatul Moraru Nicolae a comis infracțiunea incriminată. Vinovăția inculpatului a fost stabilită de către instanța de fond în baza probelor anexate la dosar, inculpatul Moraru Nicolae a declarat personal, prin înscris autentic, că recunoaște fapta descrisă în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, cauza fiind examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

Instanța de apel de asemenea a conchis că la stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Moraru Nicolae, instanța de fond corect a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave, de motivul săvârșirii acesteia, de faptul că acesta a săvârșit infracțiunea fiind minor, anterior nu este condamnat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, cum ar fi: săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave de către un minor; recunoașterea vinovăției și căința sinceră, precum și lipsa circumstanțelor agravante, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, condițiile de viața ale familiei acestuia.

Astfel, instanța de apel a constatat că instanța de fond corect a ajuns la concluzia de a stabili inculpatului pedeapsa închisorii, dispunând suspendarea executării acesteia pentru un termen de probă, însă a aplicat o durată prea

mare a acestui termen și anume de 5 ani, care este unul maxim prevăzut de lege, neîntemeindu-și soluția în această privință.

În acest sens instanța de apel a conchis, că deoarece inculpatul a recunoscut vina, s-a căit sincer, a recunoscut faptele indicate în rechizitoriu, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, el a manifestat prin aceste fapte o tendință de corectare și conștientizare a faptelor săvârșite, de aceea la stabilirea pedepsei inculpatului Moraru Nicolae este posibilă aplicarea art. 70 și 79 Cod penal, reținându-se în calitate de circumstanță excepțională - comiterea unei infracțiuni în timpul minoratului, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pentru un termen de 6 (șase) luni și dispunerea, în conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, a suspendării condiționate a executării pedepsei pentru un termen de probă de 3 (trei) ani.

4.2. În motivarea soluției adoptate în privința apelului depus de avocatul Botezatu Gheorghe în numele părții civile Matei Nicolae, instanța de apel a conchis că probele prezentate în instanța de fond pentru stabilirea mărimii prejudiciului material cauzat sunt suficiente și reprezintă costul real de piață al bunurilor sustrase.

În acest sens instanța de apel a reținut că partea civilă Matei N. la data de 19 ianuarie 2013 a depus în cadrul urmăririi penale o acțiune civilă pentru repararea prejudiciului ce i s-a cauzat în urma infracțiunii. Fiind audiat în calitate de parte civilă, Matei N. a enumerat toate bunurile sustrase de la el, indicând valoarea acestora, suma totală fiind de 21950 lei. Această valoare a prejudiciului material a fost susținută de către partea civilă pe tot parcursul urmăririi penale, iar ulterior și în instanța de judecată.

Anume în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond, partea civilă a depus cerere de concretizare a acțiunii civile, iar pentru probarea valorii de piață a bunurilor sustrase a prezentat lista bunurilor sustrase de la ea și valoarea acestora conform descifrărilor de pe paginile web: www.ebay.com și www.999.md, care indică prețul de piață a bunurilor sustrase. Totodată instanța de apel a stabilit că lista bunurilor și suma acestora indicată în cererea de concretizare a acțiunii civile corespunde listei bunurilor și sumei acestora pe care partea civilă a indicat-o anterior și în cadrul urmăririi penale.

Instanța de apel a menționat că partea apărării nu a prezentat nici-o probă care să confirme o valoare mai mică a bunurilor sustrase, iar inculpatul a recunoscut vina integral, solicitând examinarea cauzei în baza probelor acumulate în cadrul urmăririi penale.

Instanța de apel a considerat că suma prejudiciului de 21950 lei urmează a fi redusă cu 350 lei care reprezintă valoarea cricului și a undiței sustrase,

deoarece acestea au fost returnate de către inculpat respectiv urmând a fi încasat prejudiciul material în sumă de 21600 lei.

În baza celor expuse instanța de apel a concluzionat că instanța de fond urma să încaseze în beneficiul părții civile suma prejudiciului material cauzat acesteia prin infracțiune, deoarece probele prezentate în instanța de fond și acceptate de către inculpat sunt suficiente pentru a dovedi valoarea de piață a bunurilor sustrase și stabilesc mărimea prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că instanța de fond admitând doar în principiu acțiunea civilă a comis o eroare de drept, ce urmează a fi corectată prin rejudecarea cauzei în latura civilă cu dispunerea încasării sumei de 21600 lei în mod solidar de la inculpat și reprezentanții legali ai acestuia în baza temeiurilor invocate de partea civilă în cererea de concretizare a acțiunii civile depuse în ședință de judecată.

Totodată, instanța de apel a considerat necesar de a încasa din contul inculpatului Moraru Nicolae și reprezentantul său legal Moraru Elena, în beneficiul părții civile Matei Nicolae și cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 5000 lei, deoarece potrivit materialelor cauzei, partea civilă Matei Nicolae, a încheiat contract de asistența juridică cu un avocat ales, achitând pentru serviciile acestuia suma de 5000 lei.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului Moraru Nicolae, care a solicitat casarea acesteia în latura civilă și menținerea hotărârii primei instanțe în această parte.

5.1. În motivarea recursului declarat, avocatul a indicat că decizia instanței de apel în partea ce ține de admiterea acțiunii civile este ilegală și neîntemeiată, pasibilă casării din următoarele considerente.

Deși în cadrul cercetării judecătorești inculpatul a recunoscut vinovăția sa în comiterea infracțiunii incriminate, el nu a recunoscut acțiunea civilă înaintată de partea civilă, deoarece aceasta nu este probată. În opinia recurentului partea civilă nu a prezentat probe privind prețul bunurilor sustrase, inclusiv și valoarea lor, reieșind din faptul că acestea sunt uzate. Consideră că extrasele din internet privind prețul unor bunuri noi, asemănătoare cu cele sustrase, nu pot fi considerate drept probe.

Avocatul de asemenea consideră că instanța de apel nu a examinat obiectiv toate circumstanțele cauzei în partea ce ține de latura civilă, încălcând astfel dreptul inculpatului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO, precum și încălcarea prezumției de nevinovăție, dreptul la apărare, precum și

nemotivarea soluției de către instanța de apel în partea ce ține de admiterea acțiunii civile.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.1) pct.1¹) Cod de procedură penală, avocatul Botezatu Gheorghe a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitând declararea inadmisibilității acestuia, cu menținerea hotărârii atacate pe care o consideră legală și întemeiată la emiterea căreia instanța de apel nu a comis erori de drept.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În recursul declarat recurentul invocă drept temei prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume „*hotărârea instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*”.

Colegiul penal menționează că, temeiurile pentru recurs pot fi invocate doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel, fapt stipulat de alin. (2) art. 427 Cod de procedură penală.

Colegiul menționează că, consacrarea dreptului la un proces echitabil în plan internațional s-a realizat prin intermediul celor mai importante instrumente juridice de garantare a drepturilor omului, fie tratate internaționale universale cu valoare generală ori specializate, fie tratate regionale cu valoare generală ori specializate.

Astfel, potrivit art. 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului „*orice persoană are dreptul în deplină egalitate de a fi audiată în mod echitabil și public de către un tribunal independent și imparțial care va hotărî fie asupra drepturilor și obligațiilor sale, fie asupra oricărei acuzați în materie penală îndreptate împotriva sa*”.

În cuprinsul Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice, la art. 14 alin.(1) se menționează că „*orice persoană are dreptul ca litigiul în care se află să fie examinat în mod echitabil și public de către un tribunal competent, independent și imparțial, stabilit prin lege, care să decidă și*

asupra temeiniciei oricărei învinuiri penale îndreptate împotriva ei asupra contestațiilor privind drepturile și obligațiile sale cu caracter civil”.

Conform art. 6 din Convenție „orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații penale îndreptate împotriva sa ...”.

Conform art. 1398 alin.(1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Potrivit prevederilor art. 225 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală.

Colegiul penal constată că instanța de apel la adoptarea deciziei în latura civilă s-a condus de prevederile art. 387 alin.(1) Cod de procedură penală care prevede că „o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sânt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge”, motivându-și soluția potrivit situației descrise la pct. 4.2 al prezentei decizii, iar careva erori de drept în speța dată nu se atestă.

La caz Colegiul reține că mențiunile recurentului privind încălcarea dreptului la un proces echitabil sau încălcarea prezumției nevinovăției și dreptul la apărare prin faptul că sarcina probării acțiunii civile a fost pusă pe seama părții apărării nu sunt întemeiate, deoarece partea civilă Matei N., folosindu-se de drepturile sale procesuale a depus acțiune civilă în conformitate cu legea procesual penală și a argumentat-o prin probe, pe când partea apărării care având toate pârghiile necesare inclusiv de a înainta cereri, demersului, prezentarea de probe, care să combată pretențiile părții civile inclusiv restituirea de către inculpat în natură a bunurilor sustrase, s-a limitat doar la nerecunoașterea și negarea prin declarații a sumei acțiunii civile.

Colegiul atenționează asupra faptului că inculpatul printr-un înscris autentic a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, cerere susținută în cadrul ședinței de judecată inclusiv de către avocatul său.

Potrivit rechizitoriului întocmit în privința lui Moraru Nicolae, acesta a fost învinuit în sustragerea bunurilor lui Matei Nicolai în sumă de 21950 lei

(f.d. 64 vol.1), astfel că această valoare a prejudiciului material cauzat prin infracțiune a fost recunoscută integral de către inculpat, de aceea invocarea principiului prezumției nevinovăției devine irelevantă în speță, fapt menționat în decizia contestată.

Astfel, instanța de recurs reține că temeiurile invocate de recurent nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de avocatul Zadorojnîi Andrei se declară inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului Moraru Nicolae, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2014, în cauza penală în privința lui Moraru Nicolae, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la 16 aprilie 2015.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Nicolaev Ghenadie